

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Светлозар Петков Вацов

за дисертационния труд на *Ирена Ангелова Стамболиева*

на тема **„Управление на образователния процес в дигитална среда“**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по научната специалност 1.1. Теория и управление на образованието

Научен ръководител: проф. д-р Янка Тоцева

1. Кратки биографични данни за докторанта

Ирена Стамболиева е завършила ОКС ‘‘Магистър’’, професионална квалификация ‘‘Учител по БЕЛ‘‘ в Югозападния Университет ‘‘Неофит Рилски‘‘.

От 1995 г. до момента е служител и заместник-директор на Седмо СУ ‘‘Кузман Шапкарев’’, Благоевград. Притежава добри комуникационни умения. Разработва и работи по различни образователни програми с институции и неправителствени организации.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е на актуална, дисертабилна и значима за образованието тема. Той е с обем 168 страници, от които 141 страници са текст, 10 страници – библиография и 17 страници - приложения

Целта на дисертацията е да се конструира ефективен модел за управление на образователния процес в дигитална среда.

Трудът е структуриран в увод, четири глави, заключение, библиография и приложения.

Във *въведението* са посочени актуалността на темата, обектът и предметът на разработката, формулирани са целта, задачите и хипотезата и са посочени методите на изследване.

Първа глава ‘‘Управление на образователния процес в училище‘‘ проследява възникването и развитието на идеите и теориите за управление на училищните организации и тяхното приложение в българската образователна система, както и основните нормативни документи, свързани с управление на образованието у нас. Посочва се, че навлизането на ИКТ в образованието има важно значение за повишаване качеството и ефективното управление на институционалната среда. Направено е

обобщението, че приемането на промяната, управленското решение, мотивацията на ученици и учители, желанието за работа в нова среда и придобиването на нови компетентности са основният двигател на безстресовото приемане на новата дигитална работна среда.

Във *втора глава „Същност на управлението на образователната институция в дигитална среда“* се формулира концепцията за новата дигитална образователна среда, посочват се нормативните предпоставки за осъществяване на иновации в образователните организации и се проследява влиянието им върху управлението им. Направен е преглед на ролята на външната и вътрешна среда, на училищния бюджет и на управлението на човешките ресурси в дигитална среда.

В *трета глава „Програми и платформи за управление на образователния процес в дигитална среда“* се разглеждат различни платформи за управление на образователния процес в дигитална среда. Тя има по същество описателен характер и не се отличава с оригиналност и аналитичност.

Четвърта глава „Емпирично изследване на отношението към управлението на дигитализацията на образователния процес“ описва организацията на емпиричното изследване и анализира получените данни.

Те дават основание да се направи извода, че управлението в дигитална среда позволява на директорите повече гъвкавост, индивидуализъм и автономия, умения и компетентности, възможности за съвместяване на администриране, контрол, обратна връзка с участниците в образователния процес и институциите.

В *заключението* се посочва, че проведеното изследване потвърждава значимостта и актуалността на разглежданата тема и се правят изводи, които са подходящо обобщение на резултатите от дисертационния труд.

Библиографията включва 128 литературни (от които 102 на кирилица и 26 на латиница) и 15 интернет източника. Литературният обзор показва задълбоченото и прецизно познаване на изследваната проблематика от автора.

3. Научни приноси на дисертацията

Приемам с известни резерви някои от приносите, описани в автореферата, а именно:

1. Направен е теоретичен анализ на спецификата на управлението на образователните институции в дигитална среда.

2. Разгледани са основните нормативни документи, свързани с дигитализацията на образованието и последиците от практическото им приложение.

3. Проучено е управлението на образователния процес в дигитална среда на равнище средно училище и е обоснована организационна структура на управление на дигитална среда, апробирана в иновативно училище със STEM среда.

4. Направен е преглед на програмите и платформите за управление на образователния процес в дигитална среда, допълнен с анализ на техните предимства и недостатъци.

5. В емпиричното изследване е проучено отношението на директори, педагогически специалисти, ученици от начален, прогимназиален и гимназиален етап и, не на последно място, експерти към управлението на дигитализацията в образователния процес и към авторския модел за единна информационна система.

6. На базата на теоретичния анализ и резултатите от емпиричното изследване са направени изводи и препоръки за подобряване на управлението на образователния процес в училищната организация в дигитална среда.

Изследването може да бъде полезно за оптимизиране на процеса на управление на училището.. Приложимостта на получените резултати и приноси е безспорна. Те ще представляват интерес и ще са полезни на всички работещи в областта на образованието.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертационния труд приемам посочените в автореферата 5 публикации. Те дават ясна представа за получените резултати и осигуряват необходимата публичност на научните приноси и авторските претенции, като по обем и съдържание отговарят на минималните национални критерии за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

5. Автореферат

Авторефератът е на 37 страници и съдържа основните резултати, получени в дисертационния труд. Той отразява достатъчно пълно неговото съдържание и основните приноси на дисертанта. Авторефератът дава необходимата представа за изследваните проблеми и получените резултати.

6. Критични бележки и препоръки

Обемът на дисертацията е сравнително неголям за амбициозната структура от четири глави. Изложението се характеризира с известна схематичност и повърхностност. Липсва аналитичност при разглеждането на изброените нормативни документи.

Въпросът ми към докторанта е: „Как компетентностния подход в управлението на образователния процес в дигитална среда допринася за осигуряване на качеството на образователната услуга?“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд показва, че докторантът Ирена Стамболиева притежава задълбочени теоретични знания по научната специалност *Теория и управление на образованието*, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Той съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Ирена Ангелова Стамболиева в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието.

22. 10. 2024 г.

Член на научното жури:

/проф. д-р Светлозар Вацов/

STATEMENT

by **Prof. Svetlozar Petkov Vatsov, PhD**

on the dissertation of *Irena Angelova Stambolieva*

defending the education and scientific degree "Doctor PhD", in the Field of Higher Education

1. Pedagogical Studies, Professional field 1.1. Theory and Management in Education

Dissertation topic “**Management of the educational process in a digital environment**”

Science major: Prof. Yanka Totseva, PhD

1. Brief Biographical Data for the Candidate

Irena Stambolieva graduated in OKS "Master", professional qualification "Teacher of BEL" at "Neofit Rilski" Southwest University.

From 1995 to the present, she is an employee and deputy director of the Seventh SU "Kuzman Shapkarev", Blagoevgrad. Has good communication skills. Develops and works on various educational programs with institutions and NGOs.

2. General Description of the Materials Presented

The subject of the dissertation is modern, appropriate for that type of work and relevant to education. The volume of the dissertation is 168 standard pages, 141 of which are text, 10 are bibliographies and 17 are applications.

The aim of the dissertation is to construct an effective model for managing the educational process in a digital environment.

The work is organized in an introduction, four chapters, references and applications.

The introduction to the dissertation states the object, the subject, the aim and the tasks of the work, it formulates the hypothesis and specifies the method of the research.

The first chapter "Management of the educational process at school" traces the emergence and development of the ideas and theories for the management of school organizations and their application in the Bulgarian education system, as well as the main normative documents related to the management of education in our country. It is indicated that the introduction of ICT in education is important for increasing the quality and effective management of the institutional environment. The summary is made that the acceptance of the change, the management decision, the motivation of students and teachers, the desire to work in a new environment and the acquisition of new competences are the main drivers of the stress-free acceptance of the new digital work environment.

In the second chapter "Essence of the management of the educational institution in a digital environment" the concept of the new digital educational environment is formulated, the normative

prerequisites for implementing innovations in educational organizations are indicated and their influence on their management is followed. The role of the external and internal environment, the school budget and the management of human resources in a digital environment is reviewed.

In the third chapter "Programs and platforms for managing the educational process in a digital environment" various platforms for managing the educational process in a digital environment are considered. It has an essentially descriptive character and is not distinguished by originality and analytics.

The fourth chapter "Empirical study of the attitude towards the management of the digitization of the educational process" describes the organization of the empirical study and analyzes the data obtained.

They give reason to conclude that management in a digital environment allows principals more flexibility, individualism and autonomy, skills and competences, opportunities to combine administration, control and feedback with participants in the educational process and institutions.

The *conclusion* states that the conducted research confirms the relevance and topicality of the examined topic and draws conclusions that are an appropriate summary of the dissertation results.

References include 128 entries (of which 102 in Cyrillic and 26 in Latin) and 15 web-based sources. Literary overview shows in-depth and precise knowledge of the field of the author.

3. Scientific Contributions of the Dissertation

I accept with some reservations some of the contributions described in abstract of the dissertation:

1. A theoretical analysis was made of the specifics of the management of educational institutions in a digital environment.

2. The main normative documents related to the digitization of education and the consequences of their practical application were examined.

3. The management of the educational process in a digital environment at the secondary school level has been studied and an organizational structure for the management of a digital environment, tested in an innovative school with a STEM environment, has been substantiated.

4. An in-depth review of the programs and platforms for managing the educational process in a digital environment was made, supplemented with an analysis of their advantages and disadvantages.

5. In the empirical research, the attitude of principals, pedagogical specialists, students from primary, junior high and high school stages and, last but not least, experts towards the management of digitization in the educational process and towards the author's model for a unified information system was studied.

6. Based on the theoretical analysis and the results of the empirical research, conclusions and recommendations have been made for improving the management of the educational process in the school organization in a digital environment.

The survey could be useful in optimizing the management of the school. The applicability of results thereof and contribution are out of question. They will be of interest and will bring benefits to all active in the education.

4. Assessment of the Publications in the Dissertation thesis

On the topic of the dissertation work, I accept 5 publications indicated in the Author's Summary. They give a clear picture of the results thereof and provide appropriate publicity to scientific contributions and claims of the author, by strength and volume they satisfy the minimum national standards for the award of a doctoral degree.

5. Author's Abstract

The volume of the author's abstract is 37 standard pages and contains the main findings of the referred study. It reflects sufficiently complete its contain and the key contributions of doctoral candidate. Author's abstract gives the necessary view of the issues being examined and results which have been obtained.

6. Critical Remarks and Recommendations

The volume of the dissertation is relatively small for the ambitious structure of four chapters. The exposition is characterized by a certain schematics and superficiality. There is a lack of analytical rigor in the examination of the listed normative documents

My question to the PhD student is: "How does the competence approach in the management of the educational process in a digital environment contribute to ensuring the quality of the educational service?"

CONCLUSION

The dissertation shows that the doctoral candidate Irena Stambolieva has an in-depth theoretical knowledge of scientific field *Theory and management of education* by demonstrating qualities and skills in separate conducting scientific research. It contains the scientific and scientific and applied results that represent original contribution in science and satisfy the requirement of The Academic Staff Development Act in The Republic of Bulgaria /ASDARB/, the Implementing Rules of the ASDARB and the Rules of The Academic Staff Development Act in SWU "Neofit Rilski".

In view of the above, I give a positive vote of conducted research and I recommend to the Scientific Jury to propose awarding Irena Angelova Stambolieva with the education and scientific

degree “Doctor” in the Field of higher education 1. Pedagogical Studies, Professional field 1.1. Theory and Management in Education.

22.10.2024

Member of the Scientific Jury:

/Prof. Dr. Svetlozar Vatsov/